

Likabehandlingsplan för Garnvindeskolan

Mot diskriminering och andra kränkningar

För respekt, hänsyn, samarbete och kamratskap

Genom trygghet, glädje och lekfullt lärande når vi kunskap för livet

Leva Lära Leka

Förskoleklass – Grundskolan årskurs 1-3 - Fritidshem

2016-10-01

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	3
Vad är diskriminering, trakasserier, mobbning och kränkningar	4
Att främja.....	5
Utvärdering och analys av fokusområden 2015/2016.....	6
Fokusområden läsåret 2016/2017	7
Att upptäcka.....	9
Att utreda och åtgärda	9
Dokumentation.....	10
Utvärdering och uppföljning	10
Styrdokument.....	12
Dokumentation av händelse	14

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Våra ledord för Garnvindeskolan är:

LEVA, LÄRA, LEKA

”Genom, trygghet, glädje och lekfullt lärande når vi kunskap för livet.”

Vi har valt att ha en gemensam plan för fritidshemmet och skolan. Eleverna upplever skolan och fritidshemmet som en helhet eftersom vi har gemensamma lokaler.

Denna plan ska utarbetas och förankras hos elever, föräldrar och personal och vara ett aktivt stöd i arbetet mot diskriminering, mobbning och kränkande behandling.

Så här arbetas planen fram och görs känd.

- ❑ Likabehandlingsplanen utformas i samråd med personal, föräldrar och elever via arbetsplats/arbetslagsträffar, skolråd, föräldramöten, klassråd och elevråd.
- ❑ Garnvindeskolans likabehandlingsplan finns på kommunens hemsida.
- ❑ Lärarna på skolan ansvarar för att det skall finnas ett exemplar i varje klassrum.
- ❑ Lärarna ansvarar även för att eleverna är väl förtrodda med planen.

Diskriminering, mobbning och annan kränkande behandling får inte förekomma!

Målsättningen med likabehandlingsarbetet är att:

- Främja allas rättigheter och likvärdig behandling.
- Förebygga och motverka diskriminering, mobbning och annan kränkande behandling.
- Alla former av kränkningar skall kännetecknas av en omedelbar reaktion från vuxna, som visar att detta beteende under inga omständigheter kommer att accepteras. De utsatta skall aldrig behöva uppleva att de blir lämnade ensamma.

Alla som vistas i skolan har ett ansvar för att ett positivt klimat råder i skolan.

En god atmosfär och ”vi-anda” skapar den bästa grunden för en mobbningsfri arbetsmiljö, för såväl elever som personal. Ett särskilt stort ansvar vilar på vuxna i skolan då det är de vuxna som är förebilder för eleverna. Vuxnas förhållningssätt kan påverka mobbning; förstärka, minska och stoppa den.

Föräldrar och elever ska känna att det finns vuxna på Garnvindeskolan som var och en utifrån yrkeskunskap och erfarenhet ger eleverna närhet och trygghet. De vuxna visar omsorg och sätter gränser, skapar möjligheter till lek, lärande och arbete utifrån var och ens behov.

För att skapa en trivsamt skola för alla, lär vi våra elever att ta ansvar för sitt beteende, sina personliga saker och skolans material. Eleverna tillåts vara delaktiga utifrån mognad och egna förutsättningar.

Vad är diskriminering, trakasserier, mobbning och kränkningar

Diskriminering:

En elev missgynnas genom särbehandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, sexuella trakasserier eller funktionshinder.

Trakasserier:

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier.

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elev. Är de av sexuell natur kallas de för sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier är ord eller handlingar av sexuellt slag som gör att den som utsätts känner sig kränkt, rädd eller på annat sätt illa till mods och som sker på en skola eller annan arbetsplats (på andra platser kallas det för sexuella ofredanden).

Kränkande behandling:

Ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker en elevs värdighet. Annan kränkande behandling är ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Kränkningar kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög eller fetto)
- psykosociala (t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms, mms och sociala medier)

En kränkning kan äga rum vid enskilda tillfällen eller vara systematiska och återkommande, d.v.s. mobbning. Mobbning utmärks av att det är en obalans i makt mellan mobbningsoffret och en eller flera mobbare.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker rätten om alla människors lika värde.

Det är ytterst den som utsätts för mobbning och kränkande behandling som värderar om handlingen är negativ eller inte. Även om inget enskilt barn känner sig kränkt, kan dock en handling kränka skolans grundläggande värden och normer.

Mobbning och kränkningar kan förekomma i olika situationer och mellan personer i olika

Positioner; elev-elev, personal -elev, elev- personal samt personal - personal.

Varhelst det förekommer skall det med kraft bekämpas.

Att främja

Mål:

- Att trygghet och respekt ska genomsyra all verksamhet på Garnvindeskolan.
- Att alla på Garnvindeskolan ska ha kunskap om vad diskriminering och andra kränkningar innebär.

Detta uppnår vi genom:

- att vi på vår skola skapar förutsättningar i varje hus för tätare och tryggare kontakt mellan elever och vuxna.
- att vi årligen upprättar ordningsregler som vi använder dagligen.
- att trygghetsgruppen arbetar aktivt för att stärka det positiva klimatet i skolan.
- att livskunskap ingår i det dagliga arbetet i skolan. Värdegrundsarbetet genomsyrar verksamheterna under dagen genom samtal på grupp och individnivå.
- trivselledarlekar.
- att eleverna är delaktiga och har inflytande i:

Elevråd	Ansvar	Rektor Paula Sandahl, Elin Forsman, fsk. klass - åk 3, fritidshemmet.
Samlingar	Ansvar	Fsk.klass, fritidshemmet.
Klassråd	Ansvar	Klassföreståndare för åk 1-3
Miljørådet	Ansvar	Camilla Sterner, Hanna Berggren, Angelica Ahl-Eriksson
Matråd	Ansvar	Renate Modin, Ariane Hess
Utvecklingssamtal	Ansvar	Ansvarig lärare i fsk.klass - åk 3

- att samtliga verksamheter samarbetar med föräldrar och mellan föräldrar via:

Skoloråd	Ansvar	Rektor Paula Sandahl, Heléne Säwström från fritidshemmet, klasslärare (rullande schema).
Föräldramöte	Ansvar	Ansvarig lärare
Utvecklingssamtal	Ansvar	Ansvarig lärare
Unikum	Ansvar	Ansvarig lärare
Drop-in	Ansvar	Ansvarig lärare

Vardagliga samtal/möten med föräldrar vid lämning/ hämtning

- att genomföra aktiviteter som ökar gemenskapen. Se under respektive verksamhet.

Förskoleklass - åk 3:

Fsk. klass gör en gemensam resa

Fsk. klass gör gemensamma aktiviteter

Åk 1-3 gör en skridskoutflykt

Åk 3 gör en gemensam skolutflykt

Höstfest

Garnvindesamlingar

Skoljoggen

Städdagen

Gemensamma pysseldagar

Skogsutflykter och friluftsdagar

Temaarbeten

Visionsvecka

Fritidshemmet:

Drop-in

Skogsutflykt

Gruppstärkande lekar

Höstfest

Gemensamma lovaktiviteter

Idrottshallen

Samlingar

Temaarbete

Åldersblandande aktiviteter

Trygghetsgruppen:

- Trygghetsgruppen på Garnvindeskolan är utsedd av rektor. Gruppen träffas på schemalagd tid en gång i veckan.
- Trygghetsgruppens uppgift är att stärka skolans positiva klimat samt öka medvetenheten och kunskapen hos barn, föräldrar och personal.
- Trygghetsgruppen organiserar temadagar t.ex. vårdagar, för att främja trygghet och gemenskap/kamratskap.
- Trygghetsgruppen ansvarar för att det genomförs kartläggningar av skolans ute- och innemiljö.
- Trygghetsgruppen ansvarar för aktiviteter som främjar värdegrundsarbetet (månadens livsviktigt).
- Trygghetsgruppen har en poängpromenad på höstfesten med värdegrundsfrågor.

Utvärdering och analys av fokusområden 2015/2016**Enkäter**

Elev-/föräldraenkäten visar att eleverna och föräldrarna trivs på Garnvindeskolan.

Vi har föräldrar som är engagerade och visar ett intresse för skolan.

Enkäten visade att vi behövde förbättra skolmiljön både inomhus och utomhus. Inomhus (morgonfritids) hade vi ett förslag att öppna upp ett rum till på morgonen. Vi har inte öppnat upp ett rum till.

Analys: Det gick inte att lösa schemamässigt. Vi har med oss detta till kommande läsår och försöker hitta lösningar.

En städdag i veckan för att hålla iordning i korridorerna. Det är inte lika mycket saker framme, det är mer lättstädat för servicepersonalen.

Analys: Vi har varit bra på att prata om det med eleverna, viktigt att fortsätta på samma sätt under kommande läsår.

Varje fritidshem ställer iordning ett lugnt rum eller lugn vrå. Ett lugnt rum har vi inte kunnat ordna men en lugnare vrå har vi ställt iordning.

Analys: Vi har för många elever för att kunna avsätta ett helt rum. Vi ser i årets enkät att resultatet vad det gäller lugn och ro har förbättrats.

Utomhuskartläggning oktober 2014.

Det kom upp att det förekom bråk och fult språk bakom Sländan och vid Kardans förråd.

Vi ville skapa fler attraktiva lekmiljöer för att avlasta dessa ställen. Vi har många bra idéer men har inte lyckats iordningställa detta.

Analys: Detta är något vi tycker är viktigt och vi kommer arbeta vidare med det.

Reglerna vid linbanan. Trygghetsgruppen har haft som månadens livsviktigt i augusti att alla klasser jobbar med reglerna kring linbanan.

Analys: Bra att börja med detta som en uppstart då får alla samma regelgenomgång.

Belysningen på skolgården har förbättrats.

Inomhuskartläggningen 2014:

Öppna lugna rummet. Se utvärdering och analys under elev-/föräldraenkät.

En städdag i veckan för att hålla iordning i korridorerna. Se utvärdering och analys under elev-/föräldraenkät.

Varje fritidshem ställer iordning ett lugnt rum eller lugn vrå. Se utvärdering och analys under elev-/föräldraenkät.

Det är smutsigt på golvet matsalsmöblerna är inte ordentligt rengjorda. Golven städas varje dag av lokalvårdarna men det är ingen vuxen som torkar borden och stolarna.

Analys: Matsalspersonalen har i uppdrag att torka borden dagligen samt stolarna en gång per vecka.

Fokusområden läsåret 2016/2017

På skolan märks fördelarna med goda relationer. Delaktiga föräldrar skapar en bra stämning och en klassgemenskap, som i sin tur minskar konflikterna.

Det förebyggande arbetet inför läsåret är ett resultat av elev-/föräldraenkäter, kartläggningen, samt elever, personal och föräldrars uppfattning kring nuläget på skolan.

Elev-/föräldraenkät:

Den ena enkäten handlar om trygghet och trivsel på skolan. Den andra enkäten är mer omfattande och tar fram synpunkter om skolans miljö och det dagliga arbetet.

Enkäterna visade att en stor del av eleverna trivs mycket bra på skolan. De flesta anser att de blir väl bemötta av elever och personal och att de har kompisar.

I enkäterna får vi ett gott resultat vad det gäller trygghet och trivsel. I årskurs två ser man att resultatet är något lägre, det beror på att en av tvåorna är en orolig grupp. Där jobbar vi aktivt med att förebygga kränkningar.

En annan sak som sticker ut i resultatet är ljudnivån. Den jobbar vi aktivt med hela tiden i alla olika grupper på skolan. Vi har bestämt att inte ha den som fokusområde detta år utan vi fokuserar i stället på gruppdynamiken.

Åtgärder:

Trygghetsgruppen kommer att fokusera på detta under aktiviteten Månadens livsviktigt.

Utomhuskartläggning:

Utomhuskartläggningen gjordes i oktober 2015. Eleverna fick dokumentera otrygga ställen genom att ta bilder och skriva ned vad som är otryggt.

1. Sländans förråd är farligt. (Trasiga bräder)
2. Oroligheter på fotbollsplanen vid gungorna och nya klätterställningen.
3. Vid stallet är det sällan några vuxna.

Åtgärder:

1. Sländans förråd är åtgärdat.

2+3. De vuxna rör sig runt på skolgården i en bestämd bana på 9.30-rasten och lunchrasten, för att synas på de ställen eleverna upplever som otrygga. Vi fortsätter med att ha en vuxen vid fotbollsplan.

Inomhuskartläggning:

Inomhuskartläggningen gjordes i februari 2016. Eleverna fick svara i pojk- resp. flickgrupp på ett frågeformulär, hur de upplever inomhusmiljön under skol- och fritidshemsdagen. När vi delade upp eleverna i pojk-, resp. flickgrupp kom det fram att flickorna tycker att pojkarna till stor del är skyldiga till att det är stökigt i grupperna.

1. Eleverna upplever att det är oroligt och att det lätt uppstår konflikter och kränkningar i korridorerna.
2. Eleverna upplever att borden och stolarna i matsalen är smutsiga.

Åtgärder:

1. Vår strategi är att inte så många elever är i korridoren samtidigt, utan vi delar upp klassen vid förflyttningar. En vuxen skall alltid gå före eleverna vid förflyttning. Är det bara en vuxen gör man det bästa av situationen t.ex. står i dörröppningen så att man ser eleverna i både klassrummet och i korridoren.
2. Rektor lyfter detta med chefen för servicepersonalen.

Att upptäcka

Mål:

- ❑ Att elever och vuxna är uppmärksamma på och känner igen diskriminering och andra kränkande handlingar.
- ❑ Att arbetsklimatet (mellan elever och vuxna) är sådant att den utsatte vågar berätta om sin situation.

Detta uppnår vi genom att:

- ❑ Alla har ansvar för att hålla uppsikt över vad som händer i skolans ute och inomhusmiljö.
Ansvar: All personal
- ❑ Uppmärksamma ofta återkommande frånvaro. Rutiner för detta finns i elevhälsoplanen.
Ansvar: Alla lärare
- ❑ Genomföra årliga enkäter om barnens trivsel och relationer till kamrater och personal. Resultatet ligger till grund för riktade insatser.
Ansvar: Kommunens kuratorer
- ❑ Genomföra årliga kartläggningar av inom- och utomhusmiljön. Resultatet ligger till grund för riktade insatser.
Ansvar: Trygghetsgruppen
- ❑ Vid varje utvecklingsamtal/intervju ställa frågan till eleven om denna på något sätt känner sig utsatt eller om eleven känner till om någon är utsatt.
Ansvar: Alla lärare
- ❑ Medlemmar ur elevhälsateamet möter barnen vid enskilda samtal. Då skall frågan om diskriminering och annan kränkande behandling alltid uppmärksammas.
Ansvar: Elevhälsateamet
- ❑ Vid elevrådsmötet tas frågan upp om hur klimatet är i de olika klasserna.
Ansvar: Rektor

Att utreda och åtgärda

Mål:

- ❑ Att all personal skall ingripa för att förhindra kränkande ord och handlingar samt aktivt arbeta med konfliktlösning.
- ❑ Att all personal på skolan skall kunna agera på ett medvetet och kunnigt sätt när diskriminering och kränkande handlingar upptäcks.
- ❑ Att elever och föräldrar skall vara trygga med att skolan agerar tydligt och kraftfullt i de fall diskriminering eller annan kränkande handling upptäcks.

Detta uppnår vi genom att

- Pedagogerna är delaktiga i elevernas lek vid behov.
Ansvar: Alla pedagoger
- Den pedagog som misstänker eller får kännedom om diskriminering eller annan kränkande handling samtalar med den utsatta eleven. Vårdnadshavare informeras.
Ansvar: Ansvarig pedagog
- Samtala med den som utsätter andra för diskriminering och kränkande handlingar. Vårdnadshavare informeras.
Ansvar: Ansvarig pedagog
- Analys och tolkning av situationen samt beslut om eventuella åtgärder. Vid beslut om åtgärd kontaktas berörda vårdnadshavare.
Ansvar: Ansvarig pedagog
- Händelsen och eventuella åtgärder dokumenteras på en särskild blankett (se bilaga 3). En anmälan om kränkande behandling upprättas (se bilaga 1).
Ansvar: Ansvarig pedagog
- Händelsen följs upp kontinuerligt för att se om åtgärderna varit tillfredställande och fått avsedd effekt. Inom fyra veckor görs en skriftlig uppföljning av ärendet (se bilaga 2).
Ansvar: Ansvarig pedagog
- När ett fall av allvarigare kränkning upptäcks går ärendet genast till trygghetsgruppen som agerar med en för ärendet lämplig arbetsmetod.
Ansvar: Trygghetsgruppen och rektor
- Om kränkningarna inte upphör kontaktas elevhälsateamet som vidtar lämpliga åtgärder.
Ansvar: Rektor
- Eventuellt görs en anmälan till Socialtjänsten och/eller polis.
Ansvar: Rektor

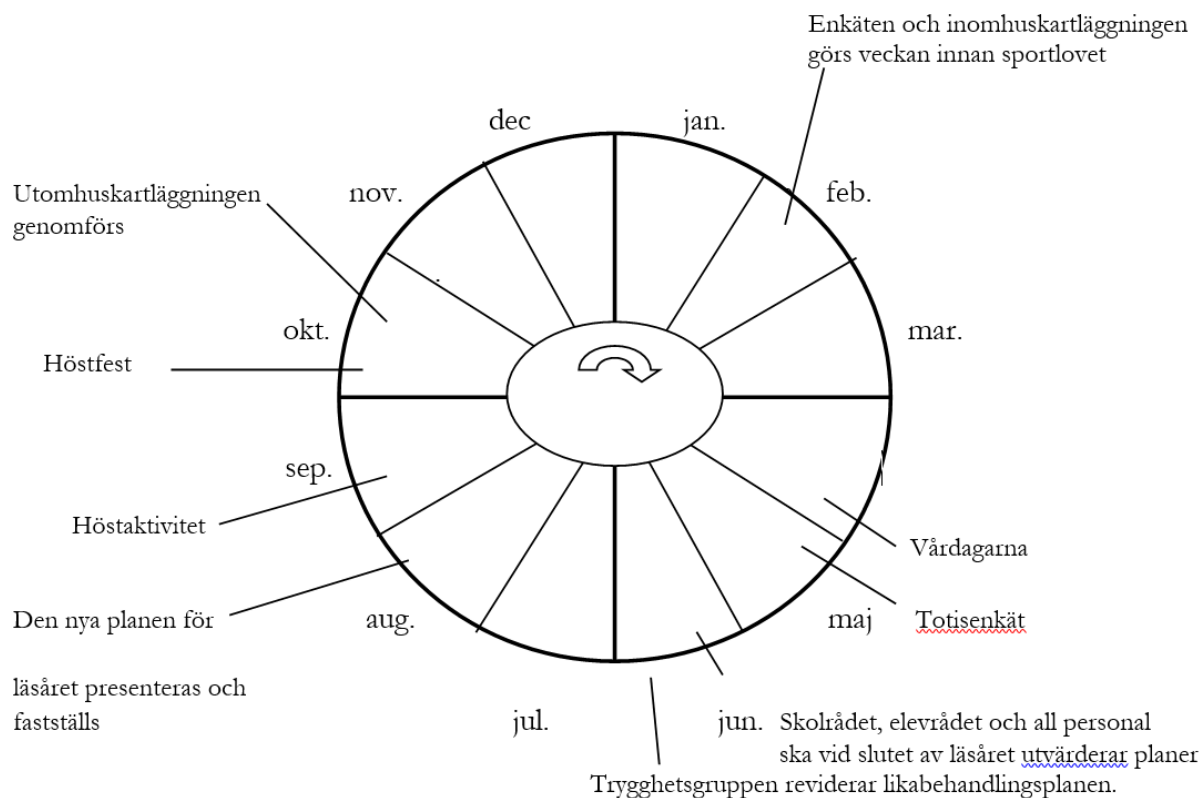
Om personal misstänks för kränkning av en elev skall rektor ansvara för utredning. Om rektor är involverad i kränkningar hanteras ärendet av verksamhetschef för grundskolan i kommunen.

Dokumentation

Åtgärderna dokumenteras systematiskt för att kunna följas upp och utvärderas. Dokumentation görs på avsedd blankett och förvaras i skolan. Rektor skickar en kopia till verksamhetschef för elevhälsa. Efter avslutat ärende förvaras dokumentationen hos rektor.

Utvärdering och uppföljning

Rektor är ytterst ansvarig för att planen genomförs och att den årligen utvärderas och omarbetas. Nedan finns ett årshjul över några viktiga tidpunkter under det kommande läsåret.

Månadens livsviktigt sker regelbundet.

Information, frågor eller anmälan

Rektor: Paula Sandahl, Tel.: 0303-330491, 0704320497, e-post: paula.sandahl@ale.se

Om du inte får den hjälp du önskar, Barn- och elevombudet på skolverket, tel: 08 52733200, e-post beo@skolverket.se

Styrdokumentet

– FN: s konvention om barns rättigheter

Ur artikel 28:

Konventionsstaterna skall vidtaga alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplin i skola- /förskola upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention.

– Arbetsmiljölagen 3 kap § 2

”Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall” (gäller även barn/elever i skolan).

– Skollagen 1 kap § 5

”Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.” Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling...”

6 kap §§8-10

”Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.”

”Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.”

”Personal som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.” Rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. ”

Förordning 2006: 1083

En likabehandlingsplan enligt diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter ålder och mognad.

Diskrimineringslagen

2 kap § 5

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen får inte diskriminera någon elev.

3 kap § 16

En utbildningssamordnare ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier.

– Läroplanen

” Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011).

Dokumentation av händelse

Datum: _____

Information har lämnats av: _____

Utsatt: _____

Delaktig: _____

Samtalsledare: _____

Händelseförlopp

Bra frågor att ställa: Vad hände? Vad tänkte du? Vad kände du? Hur önskar du att det ska vara nu/bli mellan er? Vad kan du göra nu?

Åtgärder:

Digital kopia på denna dokumentation ska överlämnas till rektor! Arbetslaget behåller originalet.
Om åtgärder inte hjälper eller om händelse upprepas, är av allvarlig art eller väcker din oro:
Meddela trygghetsgruppen och överlämna denna dokumentation!

Datum, överlämnat till trygghetsgruppen: _____